

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Een nieuw verbond

*'Ik zal Mijn wet
in hun binnenste
geven en zal die in
hun hart schrijven'*

Jer. 31 : 33m

*De Heere Jezus
Christus is
de Mens in
wie God een
welgeval-
len heeft. Hij heeft
aan alle eisen
van Zijn Vader
beantwoord.*

De profeet Jeremia ziet een heilrijke toekomst aanbreken voor het volk van Juda in ballingschap. Weggevoerd vanwege hun zonde en ongerechtigheden naar een ver en vreemd land. De oorzaak van hun diepe ellende ligt bij hen zelf. Ze hebben de Heere tot toorn verwekt. De Heere heeft Abram geroepen uit Ur der Chaldeeën. Hij heeft ze Zich ten eigendom gemaakt en in hem zouden al de geslachten der aarde gezegend worden. Op de vijftigste dag na de uittocht uit Egypte vernieuwt de Heere het verbond met Zijn volk op de Sinaï. De Heere daalt neer onder tekenen van donderslagen en bliksemschichten. Het sprak alles van de heiligheid en de majesteit van de God van het verbond. Hij was die God Die niets anders dan goed deed. Hij heeft Zijn daan getoond en trouwelijk hen geleid. Daarom gaf de Heere ook Zijn wetten en Zijn inzettingen aan Zijn volk. Was de Heere het niet waard om gediend en gevreesd te worden?

Maar wat is er van terechtgekomen? Hebben ze de Heere gediend en gevreesd? Heeft Israël in de wegen des Heeren gewandeld? Het was al mis, toen Mozes op de berg uit de hand des Heeren de twee stenen tafelen ontving. Onder aan de berg maakten ze een gouden kalf en dansten daarom heen. Het bestaan van het volk Israël heeft aan een zijden draad gehangen. Het heeft maar weinig gescheeld, of de Heere had dat volk van voor Zijn aangezicht weggedaan. Het

is op de voorbede van Mozes, de Middelaar van het oude verbond, dat het volk Israël gespaard is. Je zou nu toch wel denken, dat het nu zijn les wel geleerd heeft. Het was een volk waar niets mee te beginnen was. Hoelang moet de Heere nog doorgaan, totdat Israël gehoorzaamheid geleerd heeft? Als het van dat volk moest afhangen, was het een verloren zaak. Maar de Heere gaat het doen.

De profeet ziet de nieuwe heilstijd aanbreken. 'Ziet de dagen komen' en 'het zal zijn na die dagen'. Het ongekende zal gebeuren, dat verbondsbrekers onderhouders zullen zijn van de wetten en de inzettingen van de Heere. Het zal in die dagen gezien worden, dat overtreders van Zijn wet in de wegen van de Heere zullen wandelen. Daar zorgt de Heere Zelf voor. Hij heeft Zijn Zoon in deze wereld gezonden. Hij is de Enige die volmaakt de wet Zijns Gods heeft gehouden. Nooit overtrad Hij het gebod; nooit was er enig bedrog in Zijn mond. De Heere Jezus Christus is de Mens in wie God een welgeval- len heeft. Hij heeft aan alle eisen van Zijn Vader beantwoord. Hij deed het niet voor Zichzelf, maar Hij was de Borg voor zondaren. Hij deed het alles in hun plaats. Waar wij duizendmaal Gods gebod overtreden, is Hij staande gebleven en zondigde niet.

Nu is het niet voldoende, dat het verbond dat God met Zijn volk gesloten heeft door Christus hersteld is, maar het moet nu ook nog werkelijkheid worden in het

hart van de zondaar. Dat gaat nu de H. Geest doen. De Geest die op de Pinksterdag is uitgestort, gaat die wet in het hart schrijven. We weten het nu niet meer van horen zeggen, maar het komt van binnenuit. Als wij onze kinderen om een boodschap sturen, schrijven we het wel eens op een briefje. Maar er komt een tijd, dat de kinderen zeggen: nu weten we het nu zelf wel. De H. Geest schrijft het op de tafelen van ons hart. Het zit niet meer aan de buitenkant. Het is geen opgelegde zaak meer, maar het komt van binnenuit. Dat wil niet zeggen, dat zulke vernieuwde mensen altijd wandelen in de wegen van de Heere. Het wordt wel de begeerte, maar wat schieten we erin te kort. Maar Gode zij dank, het ligt vast in de Wetsvolbrenger, de Heere Jezus Christus. Nu kan ik er nooit meer uitvallen, omdat het vastligt in Christus. Want wie in Christus is, is een nieuw schepsel. Dan kan ik tot mijn schaamte en smart nog zo vaak vallen en struikelen, maar ik kan er nooit meer uitvallen, omdat Christus het volbracht heeft. Nee, dat geeft geen vrijbrief voor de zonde, maar maakt des te waakzamer en behoedzamer voor de zonde. Het dringt tot een leven van heiligmaking.

B. de Romph

Hoe kan de houding zijn.

Jakobus 4: 11- 17

Is het niet overdreven dat Jakobus het weer heeft over het gebruik van het woord en de tong? Uitvoerig heeft hij immers daarop gewezen. Bijzonder op het kwade gebruik. Toch dienen we ons te bezinnen op wat Jakobus schrijft. Er kan zo gemakkelijk zelfs gedachteloos gesproken worden en zelfs geschreven worden. Steeds dient gedacht te worden aan datgene wat de Heere in Zijn wet zegt: Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste. Wie die naaste ook is. In zondag 43 wordt uitvoerig beschreven wat dit valse getuigenis inhoudt. Wat daar staat is geput uit het Woord en komt evenals het wetswoord in de eerste plaats tot allen die in

het verbond staan en leven. Daar valt ook onder waar Jakobus op wijst: het kwaadspreken en het oordelen.

Kwalijk spreken en oordelen

De onjuiste, zondige houding tegenover de naaste. Een zonde die niet alleen Jakobus constateerde, maar ook Paulus bekend was. In 2 Kor. 12:20 worden beide zonden genoemd. Daaruit blijkt dat deze zonden voorkwamen in de joods- christelijke gemeenten als ook in de gemeenten die van heidense afkomst waren. Dat betekent niet dat de conclusie getrokken mag worden dat wat zo algemeen is dat we ons daar dan maar bij neer moeten leggen. Want het is nu eenmaal zo in de zondige wereld. Het woord is een onbegrensde macht en de tong kan het geweldigste instrument van alle instrumenten genoemd worden. Laten we dit onthouden. De Bijbel kent niet het zich erbij neer leggen. Gods Wet geeft er ook geen ruimte voor. Het 'gij zult niet' wordt gehoord de eeuwen door. Met nadruk werd ook tegen Israël gezegd: Gij zult niet wandelen als een achterklapper onder uw volken, Lev. 19:16. Het kwaadspreken moet gezien worden als één van de ergste zonden. Of het bij ons zo gezien wordt is een open vraag. Getoetst aan wat er gehoord wordt is dit te begrijpen, maar laat men niet menen dat het ongehoorde van weinig betekenis is. Een zaak staat vast: de Heere is altoos en overal de stille Hoorder. Psalm 139 kan gemakkelijk gezongen worden, maar spreekt van veel. Ook dat er een gedenkbok is voor Gods Aangezicht. Daar nu Jakobus tot broeders spreekt wijst hij op de Wet des Heeren. Daar is men onder gesteld. De Wet des Heeren dient gehouden te worden. Samenvattend behoort er

liefde te zijn tot God en de naaste. Maar, zegt Jakobus, wie kwaad spreekt en zelfs komt tot het veroordelen van een ander is niet meer een dader van de Wet. Men is zelfs een rechter over de Wet. Men gaat over de Wet des Heeren. Zelf oordeelt en beoordeelt men of wat men zegt goed is. Men kan door zijn spreken een ander zelfs buiten het Koninkrijk der hemelen sluiten. Laten we niet menen dat deze houding verleden tijd is. Het achter de rug spreken, het oordelen en veroordelen gaat door omdat de satan, die de leugenspreker is, niet stopt. Erg als men als belijdend lid van de gemeente een handlanger van de satan is. Soms kan men er achter komen wie door deze zonde gedreven wordt. Zo was het bij David. Ontboezemingen in Psalmen wijzen daarop. Maar ook dit is waar en wordt vervuld: God is Rechter, Die 't beslist. Die als aller Oppervogd, deez' vernedert, dien verhoogt (Psalm 75:4). De Heere alleen is Wetgever en Rechter. Hij gaf de Wet, handhaaft en hanteert de Wet. Hij is ook alleen bevoegd om als Rechter op te treden en wanneer het nodig is te vonnissen. Die werkelijkheid brengt Jakobus de broeders onder de aandacht met de vraag: Doch wie zijt gij, die een ander oordeelt? (vs. 12). Oordeelt gij met een uitgesproken oordeel? Over iemand, zonder iemand en niet onder vier of zes ogen? Het laatste hoort zo te zijn. Daarin straalt liefde. Medelijden. Medeleven. Natuurlijk niet met voorbijzien van zichzelf. Want wij allen zullen geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus om rekenschap af te leggen van wat goed en wat kwaad is. Voor heel het leven zegt de Heere: Dit zijn de dingen die gij doen zult. Spreekt de waarheid een iegelijk met zijn naaste, oordeelt de waarheid en een oordeel des

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen van ds. B. de Romph over Jeremia 31:31m 'Een nieuw verbond.' Ds. Tanis behandelt Jakobus 4:11-17 onder het opschrift "Hoe kan de houding zijn". Ds. J.M.J. Kieviet gaat verder met de behandeling van het Avondmaalsformulier. Ds. P. Roos schrijft over homoseksualiteit. Ds. Hoefnagel vult zijn rubriek met een artikel 'een boze tijd'. In de rubriek sprekend verleden een bijdrage uit het werk van ds. Theodorus van der Groe over de bekering. Tenslotte wat boekbesprekingen.

Zendingsdag Elburg

D.V. woensdag 20 juli, Oosterkerk, Klaverplein 2, Elburg. Dit is een andere locatie dan voorgaande jaren. Het kerkgebouw waar anders van gebruik wordt gemaakt wordt gerestaureerd. 's Morgens aanvang 10.30 uur, sprekers ds. M.A. Kempeneers opening en ds. P. den Butter. Verkoop tafels in de pauze. 's Middags aanvang 14.00 uur, sprekers: ds. A.C. Uitslag, kindervertelling W. Visser, ds. H. Lassche te Rijssen, sluiting ds. Kempeneers. Kinderoppas aanwezig.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal in verband met de vakantietijd D.V. dinsdag 9 augustus verschijnen. Kopij graag binnen 28 juli.

AvH

vrede in uw poorten. En denkt niet de een des anderen kwaad in ulieder hart; en hebt een valse eed niet lief; want al deze zijn dingen die Ik haat, spreekt de HEERE. Zach. 8:16 en 17. Welk een voorbeeld functie heeft een ambtsdrager en zo ook de ouders in het gezin. Jakobus is nog niet aan het eind van zijn schrijven. Hij gaat door met zijn pastoraal onderwijs. Hij denkt aan handel en nijverheid. Ook daarin kan een zondige houding en leven zijn. Het kan in het denken, overleggen en spreken voorkomen. Jakobus heeft er wat van bemerkt. Het kan uitgroeien tot een blijvende tegenstelling tussen leer en leven.

Plannen maken

Jakobus begint in zijn schrijven met een normaal verschijnsel namelijk het plannen maken. Dit nu komt regelmatig voor. Het behoort tot het leven. Ouderen maar ook jongeren komen ertoe. Is het plannen maken uitgesloten, dan is er wat aan de hand. Men kan uitgeschakeld zijn. In het leven, in de levensgang werd gedacht aan het woord: Regeren is vooruitzien. Soms is dit heel nuttig en nodig. Wanneer nu Jakobus denkt aan plannen maken dan schrijft hij een stukje praktijk wat zo in de handelswereld kan voorkomen. In de dagen van Jakobus was er een levendig handelsverkeer. Rome was het centrum van de wereldhandel. Verder waren de steden Alexandrië, Antiochië, Efeze en Jeruzalem van betekenis. Nu denkt Jakobus aan het handel drijven. Voor zijn aandacht komen niet de kleinhandelaren of de marskramers, de plaatselijke handelaars. Dat wil niet zeggen dat hij hen voorbijgaat met de overtuiging dat hun leven in de handel correct is. Bij zijn overdenken, bij zijn schrijven betreft hij iedereen. Heel de gemeente. Want zijn schrijven is publiek. Zo komt het geconstateerde ook tot ons. Maar als hij nu aan het plannen maken denkt, denkt Jakobus bijzonder aan de ondernemers die in de internationale handel zaten. Zij waren het sterkst betrokken bij het plannen maken. De vraag kan zijn waarom Jakobus aan

hen denkt en over hen schrijft. Het blijkt noodzakelijk te zijn. Hun houding, hun mentaliteit spreekt. Daar dient op gewezen te worden. Ze behoren immers tot de gemeente en ze zijn geen vreemdeling van Gods Woord en het onderwijs uit het Woord. De Wet van de Heere is hun ook niet onbekend. Maar in de praktijk handelen en leven zij niet naar wat zij weten en misschien wel beledigen hebben. Want hoe worden plannen gemaakt en gedacht aan wat er mee in verband staat. Men is bezig met het vertrek naar het buitenland. Een verre reis moet gemaakt worden. Zaken moeten en zullen gedaan worden. Een hele tijd is daarmee gemoeid. Vandaar dat verblijf elders wel een jaar kan duren. Maar die tijd zal niet tevergeefs zijn. Winst wordt gemaakt. Dit is immers het hoofddoel. Het behoort tot het levensbestaan van een zakenman. Wanneer we alles overzien dan zijn plannen maken, overleg, zaken doen en winst maken op zich niet verkeerd. Na haar bekering nam Lydia geen afscheid van haar beroep. Ze zal het nog getrouwer en serieuzer voortgezet hebben. Niet het doen op zich is verkeerd, maar hoe alles gedaan wordt kan wel verkeerd zijn. Hoe gaat men te werk. Hoe begint men het werk. Zeker wisten de personen over wie Jakobus het heeft dat de zegen, de leiding, de zorg van de Heere nodig zijn. Een kernwoord is dat aan de zegen van de Heere alles is gelegen. Maar wat bemerkt Jakobus bij het plannen maken? De naam van de Heere wordt niet genoemd. Er wordt niet aan de Heere gedacht. Dit kan zo voor komen. Werken naar eigen verstand, inzicht en overleg. Leven bij eigen kennen en kunnen en zo iets bereiken. Zijn de plannen gemaakt, dan moet de Heere alleen Zijn handtekening zetten. Nimmer mag vergeten worden dat de woorden 'Ken Hem in al uw wegen' ook bij de handel horen. Deze woorden gelden in alles en voor alles.

Onzekerheid

Tegenover de zelfverzekerdheid van het welslagen van de plannen stelt Jakobus hoe onzeker het le-

ven is. Het leven is gelijk aan een damp. Het leven kan vergeleken worden met de adem die wordt uitgeblazen. Die adem is er maar even en daarna is die adem verdwenen. Nu wil Jakobus door dit vaststaand feit niet suggereren dat plannen maken en het realiseren daarvan niet aan de orde mogen komen. De Heere Jezus heeft het over het bouwen van een toren met geboden vooroverleg. Maar de onzekerheid en zo de kortstondigheid van het leven mogen niet slechts af en toe leven. In alles en voor alles dient rekening gehouden te worden met de wil van de Heere. In de eerste plaats behoort dit in het denken te leven. Indien de Heere wil en wij leven zo zullen wij dit of dat doen (vs. 15). Wat Jakobus formuleert was in zijn dagen niet onbekend. In de brieven van Paulus vinden we ongeveer dezelfde formulering, zelfs op verschillende plaatsen. Dus het was iets 'eigens.' Deze formulering heeft een plaats gekregen in het christelijk spraakgebruik. We kunnen met die manier van spreken teruggaan naar het Oude Testament. Ondermeer Spreuken 19:21 In het hart des mans zijn vele gedachten, maar de raad des HEEREN die zal bestaan. Vandaar dat bij alle plannen rekening gehouden dient te worden met Gods raad. Het wordt ons ingescherpt al zijn we niet bij het zakenleven betrokken. Laten we niet voorbijgaan aan nalatigheid op dit punt. In elk gebed 's morgens behoort onze agenda de Heere niet onbekend te zijn en bij vaststelling van data of beslissende momenten mag het Deo Volente niet ontbreken. Het mag zeker niet gemist worden als een belijdenis, een getuigenis tegenover hen die met God hebben afgerekend, mensen die Zijn bestaan niet erkennen. In de uitspraak 'bij leven en welzijn' ligt ook het wezenlijke besloten. Wat Jakobus onder de aandacht brengt mag tot opscherping zijn, want we kunnen soms zo oppervlakkig zijn.

M.C. Tanis

*Wanneer
we alles
overzien dan
zijn plannen
maken,
overleg, zaken
doen en winst
maken op zich
niet verkeerd.*

Voor Bijbels houden

In de Synodale verklaring over homoseksualiteit hebt u deze woorden kunnen lezen. De pastorale handreiking van 1986 moeten we voor Bijbels houden, totdat...de GS 2013 daarover een uitspraak heeft gedaan, aldus een bericht in de *Wekker*. Totdat dus, niet zodat, want dat laatste zou een heel andere conclusie geven. Deze zin roept veel vragen op. De GS moet een uitspraak doen over een reeds gedane uitspraak. Een mogelijke koerswijziging wordt in het vooruitzicht gesteld. Er wordt mee gerekend. De waarheid voor dit moment is voorlopig en daardoor reeds nu verzwakt en welhaast vervallen.

Een opmerkelijke en tegelijk ook een onvatbare uitdrukking dus. Wat vandaag Bijbels is, kan het morgen niet meer zijn. Of het is dringend aan herziening toe. In de politiek kwam de term "voortschrijdend inzicht" in zwang. Ieder zal eerlijk moeten erkennen dat er in zijn levensgang ontwikkelingen zijn geweest inzake bepaalde onderwerpen; het betreft dan geen zaken van leven of dood. Bedenkelijker wordt het als we allerlei uitspraken of beloften later inslikken en er geen weet meer van hebben. Als een politieke partij haar beloften niet kan waarmaken, wordt er gemakshalve ook gesproken van voorschrijdend inzicht.

Is dat werkelijk altijd negatief te duiden? Er zijn voorbeelden in de geschiedenis dat de kerk in haar spreken over allerlei zaken een positieve ontwikkeling doormaakte. Denk maar aan de slavernij. Onze synode zal het misschien in deze zin bedoeld hebben. Moet je er dan iets achter zoeken? Echter, de ene zaak is de andere niet. We hebben het over een thema, waarin Gods Woord volkomen helder en duidelijk spreekt. Zou een predikant op de kansel zijn gemeente zeggen dat hij uitgaat van een voorlopige visie op het Schriftgezag, dan zouden we onraad ruiken. Er kan geen sprake zijn van een voorlopige opvatting over de bekering of over de rechtvaardiging. We zouden wel kunnen spreken van een kennen "ten dele". We hebben niet de volle wijsheid in pacht en niemand kan het laatste woord spreken. Met kerkordelijke

uitspraken zou men nog kunnen zeggen dat deze niet "voor vast en bondig gehouden" kunnen worden. Deze terminologie werd gehoord rond de Vrijmaking in 1944. Dan betreft het menselijke uitspraken. Hier echter gaat het om Gods Woord. Maar, de synode bedoelt niet te zeggen dat Gods Woord een voorlopig gezag heeft. Ons verstaan van Gods Woord is wel een voorlopige zaak? Dat kan dan waar zijn, maar het blijft toch een uitspraak die meer vragen oproept dan beantwoordt; welke kant gaat men ermee op? Ik wil oprechte bedoelingen in deze uitspraak niet bij voorbaat onder verdenking stellen, maar ik mag deze wel toetsen, zeker nu het gezag van Gods Woord in het geding is.

Er zijn redenen die een zeker wantrouwen aanwakkeren. Het voorname is wel dat al zovelen op het punt van de homoseksualiteit een omslag hebben meegemaakt. Amerika maakt deze processen momenteel in verschillende staten mee. New York heeft het homohuwelijk aanvaard. In allerlei landen gist het rond dit thema. In Nederland is dat proces al heel lang bezig. We hebben het al zo vaak gehoord dat mensen en organisaties anders zijn gaan denken. Voor de profeten van Achab zou dat een reden zijn om mee te gaan in de massa. Maar dat is het voor de ware profetie nu juist uitgerkend niet! Alles hangt met elkaar samen. De EO is anders gaan denken. De NGK zijn omgezwaaid, nu zijn wij wellicht aan de beurt

en de scholen en onze huwelijken. Jan Kees de Jager zou minder populair zijn als hij niet manhaftig had verklaard dat hij een vriend heeft. Dat geeft je een introductie waar niets tegenop kan. Het is echt de tijdgeest. Het zijn de goden dezer eeuw. Rond de gaypride in Amsterdam spelen zich walgelijke taferelen af. De manier waarop Amsterdam de homo-emancipatie aan de orde stelt, tart elke redelijkheid. Het gaat in Nederland het criterium worden van integriteit en rechtvaardigheid! Parkeerhavens langs de snelwegen kunnen straffeloos worden opgeëist door homo's. Hoe is het mogelijk, zo vragen wij ons af. Er mag echter, als het over homodiscriminatie gaat, best eens gezegd worden dat diverse homo-organisaties het toppunt van discriminatie en dwangmatigheid bereikt hebben. De kerk moet dus heel erg oppassen wil ze gemene zaak maken met deze maatschappelijke beweging, die als een tsunami over ons heen spoelt en alles ontwricht. Ik noem dit even terloops om aan te geven dat deze seculiere beweging zeer decadent en uiterst goddeloos is. En toch lopen er onderhuidse verbanden tussen maatschappij en kerk, waar dit type decadentie niet aan de orde is.

In Baptistenkringen speelde dezer dagen eenzelfde thema. Ik citeer uit een persverslag: "Velen van de ruim 4500 afgevaardigden op de nationale conventie van Zuidelijke Baptisten waren met stomheid geslagen. Was de orthodoxe Albert Mohler nu ook al om? Het leek erop. „Wij baptis-

Zou een predikant op de kansel zijn gemeente zeggen dat hij uitgaat van een voorlopige visie op het Schriftgezag, dan zouden we onraad ruiken.

ten hebben ons vaak bezondigd aan homofobie." Opwinding binnen de grootste Amerikaanse kerk". Naar zijn zeggen is Albert nog steeds tegen de homoseksuele praktisering. Maar er is niet goed omgegaan met homoseksuelen, zo verklaarde hij. De Bijbelse lijnen zijn niet goed toegepast tegenover de betrokken gemeenteleden. Deze uitspraak is nog helder en het Bijbels denken is overeind gebleven. Maar de garantie dat onze kerken hetzelfde zullen zeggen, hebben we nog niet in handen. Inzake de pastorale vertolking en de Bijbelse overdracht hebben we allemaal tegenover homo's steken laten vallen. Ik zou mij persoonlijk aan die belijdenis ook niet willen onttrekken. Dat is al vele malen erkend en het kan geen kwaad om dat voor alle duidelijkheid ook nu weer te doen. Maar bij de Baptisten bleef de Bijbelse visie dezelfde en dat is van belang. Maar hoe gaat het bij ons? Waarom dit rekken van besluitvorming? Is twijfel zo nuttig? Uit het aansprekende artikel van br. den Butter hebt u kunnen opmaken dat een eventuele uitspraak ons zou kunnen vervreemden van ons kerkverband.

Twee overwegingen houden mij bezig rond de omstreden woorden uit de synodale uitspraak. Ten eerste: De kerk, ook onze kerken, hebben heel veel voor Bijbels gehouden, totdat er een moment aanbrak waarin dat niet meer gold. Bavinck schreef in zijn tijd nog dat het schriftgezag boven alle twijfels verheven was (ik geef mijn eigen omschrijving). Dat is echt niet meer zo. We moeten helaas zeggen: De Bijbel werd voor Gods Woord gehouden, totdat.... We houden de wedergeboorte voor Bijbels, totdat iemand bedenkt dat een mens niet van dood levend gemaakt hoeft te worden. We houden de rechtvaardiging van de goddeloze voor Bijbels, totdat mensen gaan denken dat het veeleer gaat om de rechtvaardiging van de gelovige. We houden de zondag voor een Bijbelse instelling, totdat men ontdekt dat het eigenlijk ook wel anders kan. We houden de Gereformeerde Belijde-

nis voor Bijbels, totdat we deze gaan ervaren als het harnas van Saul. Beste lezers, dit wordt een heel lange rij als ik nog even door zou kunnen gaan. Ik zou heel ons blad kunnen volschrijven. De uitspraak van onze GS is werkelijk up to date. Ik denk dat mensen als Calvin en de Cock lang werk zouden hebben om vast te stellen welke indruk het voegwoordje "totdat" op hen maakt. Er zijn nauwelijks nog waarheden die gegarandeerd vast staan tot in de dood. Natuurlijk wil onze synode die kant niet uit, maar er gebeuren dingen en er voltrekken zich processen of je deze nu wilt of niet. Met zuivere bedoelingen is de zaak zelf nog niet zuiver. Elia zou de eenvoudige vraag stellen: Hoe lang hinkt gij op twee gedachten? Laten we ophouden met schipperen en laveren. Er kan wantrouwen bestaan over de constatering dat het de studiegroep niet gelukt is de kerken te dienen met een rapport zoals was gevraagd. Dit heeft stellig te maken met het woordje: "totdat". Wanneer we er niet aan dat alles zich ontwikkelt en dat er geen absolute waarheden zijn? Niet alleen een synode, maar wij allen bevinden ons in de houdgreep van de tijdgeest en de beweeglijkheid der dingen. Alles stroomt, panta rei. Laten u en ik onszelf eens vergelijken met bijvoorbeeld de dagen onze jeugd; hoe staan wij er dan op? De Heere gedacht de liefde der ondertrouw van Israël en sindsdien was de liefde bekoeld. Moeten we niet allen eerlijk erkennen dat we het heilsspoor kwijt zijn? Steeds gaan er wissels om en we weten zodoende nog nauwelijks waar we naar toe gaan en waar we uitkomen. Het richtingsgevoel is verdwenen vanwege het vele draaien en keren.

Ten tweede: de vraag is belangrijk hoe het komt dat een zaak als homoseksualiteit zo oprukt en doordringt binnen onze gelederen? Ik stel voorop dat er zijn die in oprechtheid worstelen. We moeten en willen als kerk hen steunen en bijstaan in hun strijd. Op geen enkele wijze wil ik hen met dit artikel bezwaren en verwonden. Ik heb het over geeste-

lijke machten, niet over mensen. Ik ben er dan van overtuigd dat we een offensief van de hel beleven en één van de pijlen van de satan is de homo-emancipatie. Onze overheid stelt de eis aan het onderwijs dat het thema homoseksualiteit in de lessen moet worden opgenomen. Waarom, denkt u? De dingen bespreken en bespreekbaar maken is een vorm van bedekte propaganda. Ons verzet richt zich tegen deze homopropaganda! Ik ben bang dat ook onder ons te veel het pleit gevoerd wordt voor openheid over allerlei intieme zaken. Ouders moeten met hun kinderen spreken over seksualiteit. Een kern van waarheid. Maar we horen dat te vaak door te veel mensen zeggen. Persoonlijk denk ik dat die doorgeschoten openheid verkeerd uitpakt. Men spreekt in dit verband ook graag over dingen die uit de taboesfeer moet worden gehaald. De politiek noemt dat: de dingen uit de illegaliteit halen. Op allerlei leeftijden spreken over (homo)seksualiteit, roept gevoelens naar boven. Deze kunnen in bepaalde perioden jonge mensen kwelen; door te spreken over allerlei persoonsgebonden onderwerpen, worden de dingen tot een probleem. Zelfmoorden worden terecht meestal niet openlijk vermeld, want het is bekend dat het ene geval het andere kan oproepen. Ik begrijp dat mensen die allerlei inwendige strijd te voeren hebben (en wie heeft dat niet), steun nodig hebben. Maar laat dat op gepaste en gedoseerde manier gebeuren. Ik bid tijdens kerkdiensten wel eens voor hen die zo'n zware strijd te voeren hebben. We kunnen dan denken aan deze categorie mensen, maar tegelijk kunnen we zeggen dat heel de gemeente een strijd te voeren heeft. Waarom is het belastend dat dit verschijnsel zonde genoemd wordt, terwijl we elke andere uitgliding wel zo noemen? Ik concludeer persoonlijk dat er zijn die door de overmatige publiciteit over dit onderwerp uit hun evenwicht gebracht zijn en op dit terrein de weg kwijt zijn. Alle dingen stichten niet. Het zal moeilijk zijn strijders tegen deze zonde bij te staan, maar er is toch de zalving

Met zuivere bedoelingen is de zaak zelf nog niet zuiver. Elia zou de eenvoudige vraag stellen: Hoe lang hinkt gij op twee gedachten?

van de Heilige, waardoor de vergeving der zonden mag worden verkondigd en waardoor we in de kracht des Heeren mogen staan tegen de boze dag? Een leven naar Gods geboden en inzettingen is

vrucht van de Heilige Geest. Wie in Christus is, die is een nieuw schepsel. Dat kan Gods volk vaak niet geloven. De praktijk stelt zich teweer. Maar de apostel getuigt: "Houdt het ervoor dat gij der

zonde dood zijt, en Gode levend geworden zijt". Daar ligt onze enige hoop.

P. Roos

Sprekend verleden

Theodorus van der Groe. De bekering (2)

*De mens is
machteloos
en krachteloos
om zich in
het allerminst
tot God te
beker.*

God de Vader heeft Zijn Eigen Zoon niet gespaard, maar Hem naar deze wereld gezonden om de zaligheid voor Zijn Kerk te verwerven. Christus heeft gepredikt op deze aarde onder afkerige, zondige mensenkinderen. We lezen van Zijn prediking in Mattheüs 4:17 "Van toen aan is Jezus begonnen te prediken en te zeggen: Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen." We lezen in een preek van Van der Groe: "Hiertoe begon Hij Zijn dienst en prediking onder de mensen dan met hun deze grote en nodige waarheid op het allerernstigste voor te stellen, hun van alle kanten oproepende tot bekering, als het enige middel om het eeuwige verderf te ontgaan en behouden te worden."

De eerste bekering

In de eerste bekering is een mens lijdelijk, doet hij niets. De eerste bekering is het genadewerk van God en van de Heilige Geest. De mens is dood in de zonde en volstrekt machteloos om iets uit zichzelf tot zijn eigen bekering te kunnen doen. De eerste bekering is een gave van God. De remonstranten zeggen ten onrechte dat er een bepaalde geschiktheid of bekwaamheid in de mens is om op de prediking te geloven in Christus en zich echt te bekeren. De mens is van nature geheel blind. Hij is geheel verduisterd in zijn verstand. Er is geen juist begrip van goddelijke en geestelijke dingen. De mens heeft goddelijk onderwijs nodig om zijn duistere

verstand te verlichten en zijn blinde ogen te openen. De mens wil en kan zich niet bekeren. Hij heeft er geen lust en zin in. Niemand wil tot Christus komen om het leven te hebben (Johannes 5:40). De gevallen mens heeft de duisternis liever dan het licht (Johannes 3:20). Hij is een hater en een vijand van God. De mens is machteloos en krachteloos om zich in het allerminst tot God te bekeren. Niemand kan tot Christus komen tenzij dat de Vader hem trekke. Van der Groe schrijft: "Zo weinig als nu een dode iets kan doen om zichzelf levend te maken, evenzo weinig kan een mens ook doen tot zijn geestelijke levendmaking of bekering." Wel eist God de bekering. Telkens lezen wij: bekeert u.

De eis tot bekering

Is het niet vreemd dat de mens zich totaal niet bekeren kan en wil en dat toch de eis tot bekering wordt gesteld? Waarom wordt de bekering geëist terwijl niemand zich bekeren kan of wil? Van der Groe gaat hierop in. De Heere heeft er Zijn wijze redenen voor die eis tot bekering te stellen. Het is Gods soevereine macht en recht deze eis te stellen, want de onmacht, blindheid en onwilligheid van de mens is de zonde van de mens. We lezen bij Van der Groe het volgende: 'Wil de Heere hierdoor de mensen hun schuldige plicht onder het oog brengen, en hun doen zien hun diepe ellende en machteloosheid, teneinde zij zich voor God zouden verootmoedigen en aangezet worden, om

vurig en aanhoudend te zijn in de gebeden, en de Heere om Zijn licht en waarheid, Zijn Geest, kracht en sterkte aan te roepen, totdat Hij hen genadiglijk verhoort, biddende met Efraïm: 'Bekeer mij, Heere, zo zal ik bekeerd zijn.'" Lazarus werd uit het graf geroepen. Hij kwam er niet op eigen kracht uit, maar de Heere gebruikte onder het roepen Zijn goddelijke kracht en maakte hem levend zonder dat Lazarus van zijn kant iets deed of doen kon. Zo doet de Heere het ook bij de bekering. In het Evangelie roept Hij uit: 'Bekeert u'. Door de Heilige Geest worden deze woorden aan het hart toegepast, het verduisterde verstand wordt verlicht, waar de dood was komt het leven. De Heere werkt Zelf de bekering in hun zielen, waardoor zondaren zich tot God bekeren. De bekering is het werk van de drie-enige God. De Heilige Geest past de door Christus verworven zaligheid toe.

De tweede bekering

De tweede bekering is niet gelijk aan de eerste bekering. In de eerste bekering wordt de dode zondaar levend gemaakt. In de tweede bekering werkt de levend gemaakte door de genade van de Heilige Geest die aan hem gegeven is in de eerste bekering of wedergeboorte. Dit is de dagelijkse bekering tot God in Christus. In het bijzonder is sprake van deze tweede beekring als Gods kind in zware zonde is gevallen. We citeren Van der Groe: "Van zulk een algemene en dagelijkse bekering van de bekeerde

gelovigen, lezen wij zeer veel in het Woord, en bijzonder wordt er zulk een bekering van hen vereist, wanneer zij in zware zonde zijn gevallen, om welke de Heere Zijn aangezicht voor hen moet verbergen. Dan is het bijzonder de plicht van Gods volk, zich opnieuw tot de Heere te bekeren en daartoe genade bij hem en Zijn Geest te zoeken, om hun bedreven zonde waarlijk 'als zonde' te zien, zichzelf daarover diep voor de Heere te vernederen en te verootmoedigen, hun toevlucht tot Christus' bloed te nemen, zich in die Fontein te laten neerzinken en schoon was- sen en reinigen, en alzo kracht en sterkte ter heiligmaking te verkrijgen, gelijk het op die wijze ging met David, Petrus en andere gelovigen."

Valse bekering

Het leerboek van de Kerk, de Heidelbergse Catechismus, spreekt over de waarachtige bekering. Dat houdt uiteraard in dat niet alles wat bekering wordt genoemd echte bekering is. Er zijn bedrieglijke en *valse bekerings*. De duivel wil een mens daarmee gerust stellen en zo in het eeuwig verderf brengen. We lezen daarvan in Jeremia 3:10 waar de Heere zegt: 'en zelfs in alle dezen heeft haar trouwe- loze zuster Juda zich tot Mij niet bekeerd met haar ganse hart, maar valselijk, spreekt de Heere.' Van der Groe tekent deze mensen met de volgende woorden: "Dezen ko- men uiterlijk, in kleding, gelaat en woorden zeer zedig en ingetogen voor de dag en maken zeer veel vertoning van ijver, deugdzaam- heid en nauwgezetheid, zij voegen zich gewoonlijk of bij de ware, of bij de schijnvromen, en doen hun best, dat zij onder hen een goede naam en achting mogen verkrij- gen en behouden; zij zijn zeer ge- zet en nauwkeurig in alle uiterlijke Godsdienstplichten, en doen zeer veel om het buitenste van de kelk te reinigen, terwijl hun hart van binnen vol van onreinheid is." Zij zijn erop uit God, zichzelf en de mensen te bedriegen.

Er kan ook een *gedwongen* bekering zijn. Die komt voort uit schrik of vrees voor de hel of voor de

oordelen van God. Veel zonden worden nagelaten en gedrag en wandel veranderen zichtbaar en merkbaar. Uiterlijke plichten en godsdienstigheden worden waar- genomen. Alles wordt gedaan uit dwang of vrees zonder dat het hart echt vernieuwd en veranderd wordt. Een ontwaakt geweten kan veel doen veranderen terwijl er geen sprake is van waarachtige bekering. Van der Groe wijst in dit verband op Kaïn, Saul en Achab. Er valt ook te denken aan Demas, die de wereld weer lief kreeg en tot de wereld terugkeerde. Het latere leven van zulke mensen is vaak erger dan het leven in het verle- den. Het worden soms de bitterste vijanden van Gods kinderen.

Ook valt te denken aan een be- kering op het *ziekbed* of op het *sterfbed*. Als de dood nadert kan er grote schrik, benauwdheid en ont- roering zijn. Zonden kunnen be- leden worden en smekingen opge- zonden worden. Veel dingen kun- nen onder tranen beloofd worden. Van der Groe schrijft: "laat die mens maar weer gezond worden, en hij zal ras tonen, wat er van zijn bekering is, en dat hij zich even- eens bekeerd heeft als de slangen; die leggen hun oude huid wel af, maar zij krijgen terstond weer een andere; het blijft het slangenvet, de slangenaard, de slangenhuid." Boven beschreven mensen lijken op leeuwen, ze liggen een poosje aan de ketting, maar het blijven ondertussen wel leeuwen.

Ook kan een mens zich *verbeelden* bekeerd te zijn terwijl hij in wezen buiten God in de zonde leeft. Sa- lomo schrijft hierover in Spreuken 30: 12 'als een geslacht dat rein is in zijn ogen en van zijn drek niet gewassen is.'

Een valse bekering bestaat hieruit dat een burgerlijke, *nette levens- wandel* en het waarnemen van godsdienstige plechtigheden voor bekering wordt aangezien. Dit wordt aangeduid als een *burgerlijke bekering*. Men is gedoopt, men heeft belijdenis gedaan en men gaat ten avondmaal. Men is een vijand van uiterlijke zonden. Het is als bij de farizeeën uit de dagen

van de omwandeling van Christus op aarde. Van der Groe verwijst naar de rijke jongeling.

Er kan ook sprake zijn van een *halve bekering*. In Hosea 7:8 wordt gesproken over een koek die niet is omgekeerd. Aan de ene kant gebakken, aan de andere kant niet gebakken. Het blijft steken in uit- wendige veranderingen zonder de bekering van het hart.

Er zijn er die blijven *hinken op twee gedachten*. Van der Groe spreekt dan van een *ruime bekering*. Zij willen God en de wereld dienen. Zij stellen zich gerust met de ge- dachte dat God barmhartig is. Al zondigen zulke mensen vaak, ze zeggen dat niemand hier volmaakt is, dat ook de besten struikelen en dat God de zonden wil vergeven.

Wie *niets weet van wedergeboorte* en bekering moet ook niet menen dat hij bekeerd is. Wie tijdelijk grote verandering onderging waar later niets van is overgebleven kent ook niet de waarachtige bekering. Van der Groe vergelijkt zulke mensen die zich inbeelden bekeerd te zijn met mensen die geen gezonde verstandelijke vermogens hebben en zich inbeelden koning of een ander belangrijk persoon te zijn, terwijl dat niet zo is. We citeren: "Indien pijn, vrees, benauwdheid en beroerte genoegzaam waren tot bekering, dan moesten de verdoemden in de hel het meest bekeerd zijn, want die zijn het meest in pijn en angst over de zonde. Bekering is een verandering van het hart, maar pijn, schrik en vrees laten het hart onveranderd, hoeveel beweging zij ook mogen maken."

Het *afbreken*, tegenstaan en weg- ruimen van *sommige zonden* is ook een valse bekering. Een gierig- aard mijdt alle overdaad, maar is daarmee niet bekeerd. Er kan ook sprake zijn van vleselijke bijbedoe- lingen die doen strijden tegen veel zonden. Bijvoorbeeld hoogmoed, eigengerechtigheid en eigenliefde. Van der Groe schrijft "Zo veran- dert de mens ook wel van zonden, maar hij is en blijft nochtans een slaaf van de zonde, het ware laten

*Alles wordt
gedaan uit
dwang of vrees
zonder dat
het hart echt
vernieuwd
en veranderd
wordt. Een
ontwaakt
geweten kan
veel doen
veranderen
terwijl er geen
sprake is van
waarachtige
bekering.*

van de zonde, het afstaan van de ongerechtigheid; dit is niet alleen algemeen, over alle zonden, maar het komt ook voort, en hangt geheel af van een invloeiing van ware genade in het hart, gelijkwijs de lucht ophoudt duister te zijn door de invloeiing van het licht.”

Zelfonderzoek

Waarachtige bekering is noodzakelijk zal het wel zijn voor de eeuwigheid. Daarom spreekt

de Heidelbergse Catechismus met nadruk over de waarachtige bekering. Het komt aan op de waarachtige bekering door God. Zelfonderzoek is nodig. Van der Groe schrijft: “Komt aan, klein en groot, jong en oud, laat ons onze wegen toch gaan onderzoeken en doorzoeken, want wij gaan naar een eeuwigheid, wij moeten allen voor het oordeel komen en daar alles verantwoorden wat wij hier op de wereld gedaan hebben, en daarom, mensen, ziet toch allen

tezamen, dat gij uw rekening klaar maakt, en dat gij Christus tot uw Borg en Betaalmeester krijgt, eer die grote en vreselijke dag des Heeren komt! De Heere drukke de noodzakelijkheid en het gewicht hiervan door Zijn Heilige Geest maar meer en nader op onze harten, en doe ons hierover eens vrezzen en beven. Amen.”

A. van Heteren

Vragenrubriek

Een boze tijd

Het is genade als een van nature opstandig mens leert zwijgen onder de tegenspoeden en Gode niets ongerijmds kan toeschrijven.

Bovenstaande woorden zijn van de profeet Amos, die zijn waarschuwend stem verheft in Bethel, waar koning Jerobeam de kalveren dienst had ingevoerd. Het is een boze tijd vanwege de eigenwillige godsdienst, waarmee het volk dacht Gode aangenaam te zijn. Het was ook een boze tijd vanwege de vele zonden van onrecht en verdrukking. Tenslotte was het een boze tijd omdat “de verstandige” er het zwijgen toe deed. Ik wilde in dit artikel iets zeggen over de woorden van Amos 5:13: “Daarom zal de verstandige te dier tijd zwijgen, want het zal een boze tijd zijn”.

We zouden kunnen denken aan een stilzwijgen van de rechtvaardigen onder Gods welverdiende oordelen. Nu is het op zichzelf waar dat Gods kind leert dat de Heere rechtvaardig is in al Zijn wegen. Het is genade als een van nature opstandig mens leert zwijgen onder de tegenspoeden en Gode niets ongerijmds kan toeschrijven. Leren Gods kinderen niet de Heere toevallen in Zijn rechtvaardigheid? Leren ze het ook niet eerlijk belijden dat de Heere geen onrecht zou doen als God de hele wereld zou passeren, juist omdat de ganse wereld voor God verdoemelijk is?

Maar Amos bedoelt wat anders dan een stilzwijgen van Gods kinderen, de “verstandigen”, onder

Gods rechtvaardige oordelen. Moeten we het dan zo opvatten dat het een oordeel van God is dat de rechtvaardigen niet meer (mogen) spreken? Ik dacht van niet. Want dat zou immers betekenen dat God Zélf zou zwijgen. En Hij was het juist Die Zijn knecht Amos vanuit Judea naar het tienstammenrijk zond om te profeteren en zijn stem duidelijk te verheffen. God zweeg juist niet! Dat kan Hij overigens wel doen, ook naar recht! En dat zou vreselijk wezen!

Wat de profeet Amos dan wel bedoelt? Wel, hij tekent hierin het boze van zijn tijd: God spreekt (gelukkig) nog, maar de verstandigen zwijgen! En dat is ook erg! Het is schuld. Dat stilzwijgen moet verbroken worden! Natuurlijk zijn er allerlei redenen aan te voeren door die verstandigen zelf, waarom zij zwijgen. Zij zouden kunnen wijzen op het feit dat ze toch geen gehoor vinden. Hun woorden van waarschuwing worden verworpen. Lees maar Amos 5:10 “Zij (de inwoners van Bethel) haten in de poort degene die bestraft en hebben een gruwel van dien, die oprecht spreekt”. Gods kind zou ook kunnen besluiten uit *machteloosheid* te zwijgen omdat de bozen toch in de meerderheid zijn. Men zou ook kunnen zwijgen uit *moedeloosheid*: het kwaad is al zo ver gevorderd

en de maatschappij zo verrot, dat houdt niemand meer tegen. We kunnen er echter niet omheen dat het onjuist is dat de *verstandigen* zwijgen. Dat is juist zeer onverstandig. Spreken moet, zolang God het niet verbiedt, ook al zijn de dagen boos en ook al is het kwaad diep geworteld in de samenleving en ook al wordt er naar de stem van de minderheid der verstandigen niet meer gehoord! Neem Amos zelf eens. Hem werd door de valse priester Amazia het zwijgen opgelegd, maar Amos gaat hem des te directer toespreken. Neem de apostelen die te horen kregen dat ze niet meer in “die Naam” mochten spreken: “Wij kunnen niet laten te spreken”, Hand. 4:20. De apostelen waren beziel met de Heilige Geest en daar heb je het! Die Geest had ook Amos en die Geest had ook Micha, die zei: “Maar waarlijk, ik ben vol van kracht van de Geest des Heeren; en vol van gericht en dapperheid, om Jakob te verkondigen zijn overtreding en Israel zijn zonde”, Micha 3:8. Zitten we met de overdenking van deze dingen niet midden in onze eigen tijd? Er wordt veel gepraat, maar er wordt ook veel gezwezen! En juist door diegenen die wat te zeggen hebben! Laat de hand in eigen boezem mogen gaan! En laat het tekenen van deze nood ons uitdrijven tot de Heere om

Zijn onmisbare Geest!
Laten we eens beginnen in de kleine kring van onze gezinnen en families en gemeenten. Wordt Gods Naam nog openlijk groot gemaakt bij uitreddingen? Worden de kinderen vanuit de liefde en de gunning opgeroepen de Heere te vrezen? Worden de kinderen nog gewaarschuwd door ouders en grootouders en worden zorgeloze en koude ouderen nog gewaarschuwd? Spreekt men nog van de wegen des Heeren? Wordt er met elkaar gesproken na de kerkdienst over de preek? Wordt er nog wat gezegd als Piet om 2 uur 's nachts thuis komt? En binnen de gemeente? Als we dingen waarnemen die onjuist, onbijbels zijn, spreken we dan? Of zeggen we: daar moet de dominee nodig eens achter aan! Is er toezicht op elkaar en een waarschuwen van elkaar met het oog op de kostbaarheid van onze onsterfelijke ziel en die vreselijke eeuwigheid? Bij alle (vergader-)rumoer is het zo stil geworden, vindt u ook niet? De verstandige zwijgt. Neem de bredere kring van ons

werk en onze positie in de maatschappij. Schrijven we die en die minister of dat en dat kamerlid wel eens een brief? Het is een boze tijd, waarin we leven. Al Gods geboden worden overtreden, zonder schaamte. Voor de zonde moet steeds meer plaats komen; het wordt zelfs geen zonde meer genoemd. De mens is zo mondig; het dringt door in onze kringen. De kinderen zijn mondig en de ouders zwijgen. Het gaat alles ook zo verbazend snel, al die zondige ontwikkelingen. Het beslag is weg. Wat maakt nu nog indruk op een mens? Met God en de Heere Jezus wordt ontzettend gespot in de media en in de kunst. Al deze dingen kunnen zo overrompelend werken dat de verstandigen als lam geslagen zwijgen. Het is te begrijpen. Maar het is niet goed te praten. De Geest Die wijsheid en vrijmoedigheid geeft hebben we meer dan ooit nodig. Het gebed om de Geest, om van Hem gelegenheid en genegenheid te vragen om te spreken en om verlost te worden van valse schaamte. We leven in-

derdaad in een andere tijd dan 100 jaar geleden. Ik las van een dominee die op zaterdagavond een kermistent binnen ging, op een tafel ging staan en een preek liet horen. Er viel een diepe stilte. Er werden er zelfs twee in het hart gegrepen! Als je zo iets leest denk je: als ik dat vandaag eens deed, wat zou er dan gebeuren? Ik zou misschien wel een bekeuring aan m'n broek krijgen vanwege huisvredebreuk! Of is het puur ongeloof zo te redeneren? Durf ik gewoon niet? De tijden zijn inderdaad zeer boos. Vroeger gebeurde het wel dat je een straatje om ging als je de dominee aan zag komen. Zo'n situatie hoeft nou ook weer niet. Maar nu kan het je gebeuren dat ze naar je roepen wie er dood is, omdat je in het zwart loopt. Maar om veel liefde, geduld en wijsheid vragen. In ieder geval niet zwijgen. Zeker vandaag niet en zeker in Nederland niet: O land, land, land, hoor des Heeren Woord!

K. Hoefnagel

De mens is zo mondig; het dringt door in onze kringen. De kinderen zijn mondig en de ouders zwijgen.

Voor u gelezen

De rechtvaardiging door het geloof

“Maar de rechtvaardige zal door het geloof leven”

Habakuk 2:4b

Door het geloof leven wil zeggen: door het geloof alleen op de Heere Christus te rusten en in Zijn wonen te schuilen. Zolang een ziel niet aan zichzelf ontdekt is, heeft zij genoeg aan haar ingebeeelde deugden. Op deze deugden zal zij het wagen als het op sterven aankomt.

Het kan ook zijn dat zij zich zo vol gebreken ziet dat zij het op haar eigen deugden niet durft wagen, maar hoopt op Gods barmhartigheid. Of misschien denkt zij bij zichzelf dat Christus en haar

eigen deugden samen wel voor de vrijpraak in aanmerking zullen komen voor het gericht van God. Maar als de ziel werkelijk door God de Heilige Geest aan zichzelf ontdekt wordt, kan en durft zij niet meer op zichzelf steunen. Al haar gerechtigheid is dan een wegwerpelijk kleed.

Zij leert zien dat zelfs haar beste gebed, dat zij in haar blindheid deed, enkel zonde en walgelijkheid is in de ogen van de heilige God. Ze is zo geheel ontbloot, dat ze haar vurige hoop moet laten varen en alleen wil steunen op dat dierbaarste priesterbloed van de Zoon van God, zeggend met de grote Paulus: “Maar betgeen mij

gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht. Ja gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere: (Filippenzen 3:7 en 8).

Is haar geloof levendig en werkzaam, dan reist ze haar weg met blijdschap omdat ze weet dat die gerechtigheid, die zij door het geloof heeft aangegrepen, genoegzaam is om er mee voor een heilig God te verschijnen.

Maar als dit zoete geloofsleven door de duivel wordt verdonkerd en bestreden, dan kan haar toestand vaak zo bang zijn dat ze niet meer weet wat ze daarvan denken zal.

Zolang een ziel niet aan zichzelf ontdekt is, heeft zij genoeg aan haar ingebeeelde deugden.

Niemand
weet van
zijn droevige
toestand het
rechte dan
alleen zij die
door de Heilige
Geest ontdekt
worden.

Toch blijven de twee volgende zaken bij de waarlijk gelovige ziel altijd aanwezig.

Ten eerste: ze is er van overtuigd dat ze met haar gerechtigheid voor God niet bestaan kan.

Ten andere: ze zegt met Petrus: "Heere, tot wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens" (Johannes 6:68).

Nee, of het licht is of donker, zoet of bitter, zij wenst aan de voeten van de Heere Jezus te blijven liggen en haar gerechtigheid, licht, troost, sterkte en heiligmaking bij Hem te zoeken.

Want Jezus is haar zo dierbaar geworden dat zij bij tijden en stonden duidelijk gevoelt dat ze in de gestalte verkeert van de dichter, die zegt: "Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde".

Daarom, mijn arme medezonders, och begeef u toch getrouwd onder de ontdekkende middelen waar de mens als een verachtelijk, verdoemelijk, boos, goddeloos, onmachtig en onwillig schepsel wordt voorgesteld.

Lees veel in Gods dierbaar Woord, waarin de mens ook zo wordt afgebeeld. Lees en herlees die plaatsen en bid of het God behagen mag om u bij de staat van uw onsterfelijke ziel eens recht stil te doen staan en u tot Christus te doen vluchten.

Nog eens: werp u in uw binnenkamer neer en bid ootmoedig om zielsontdekkende en hartveranderende genade. De Heere Zelf lere u dit omdat u toch buiten Hem deze opgelegde plicht in der eeuwigheid niet doen zult.

Maar u, oprechten van hart, u weet wat het betekent zich als een goddeloos monster te kennen, geheel melaats, vuil, walgelijk, stinkend en onmachtig en als zodanig u aan de Heelmeester van Israël aan te bieden opdat Hij uw doodzieke zielen genezen mocht.

O, die nuttige, nodige en dierbare zelfkennis! Niemand weet van zijn droevige toestand het rechte dan alleen zij die door de Heilige Geest ontdekt worden. De ene mens kan de andere geen zelfkennis leren. Een mens die recht ontdekt mag

worden wordt daardoor als een leeg, ja als een geheel vuil vat tot Christus gebracht.

Daarom, dank God als u uzelf mocht leren kennen en geen andere grond voor de eeuwigheid heeft dan Christus, ja Christus alleen, aangegrepen door het oprechte geloof. En bid intussen om vermeerdering van zelfkennis tot uw vernedering.

Door het geloof leven wil ook zeggen: geheel en al afhangen van Christus als de Oorzaak en Bestuurder van het leven. Christus is het Begin van het leven door het geloof, Christus is de Voortzetting van het geloofsleven en Christus is ook de Voleindiger van dat heerlijke en voor de wereldling verborgen geloofsleven.

Als dit niet zo was zou nooit één sterveling door het geloof leven. Ja, al was het dat iemand dit verborgen leven uit zichzelf zou kunnen beginnen, het zou spoedig in de eeuwige dood eindigen.

Boekbesprekingen

Ds. A.A. Egas, Hoe spreekt God tot mij? Gebonden, 100 blz., € 12,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2302-3.

De auteur is predikant van de Chr. Geref. Kerken te Nieuwkoop en Vianen. In het voorwoord lezen we het volgende: "In dit boek willen we nader ingaan op het spreken van de Heere. We luisteren dan allereerst naar wat God Zelf zegt over Zijn spreken. Dan kijken we hoe dat in de leer van de kerk is verwoord en in de theologie is verwerkt. Vervolgens bespreken we een aantal persoonlijke vragen rond het spreken van God in je leven. Daarna sluiten we af met twee meditatieve hoofdstukken over het spreken van God aan de hand van enkele bekende bijbelteksten." Er worden goede en behartenswaardige dingen geschreven over het spreken van God. Het deed mij goed dat er vaak wordt verwezen naar de kanttekeningen op de Statenvertaling. Het boekje leest vlot. Om u een indruk te geven van de inhoud van het boekje geven wij

Maar de gelovigen ontvangen hun kracht uit Christus met Wie zij zo nauw verenigd zijn als de rank met de wijnstok. Daarom zegt Hij: "Ik ben de Wijnstok; die in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen" (Johannes 15:5).

En Paulus zegt: "Opdat Christus door het geloof in uw harten wone en gij in de liefde geworteld en gegrond zijt" (Efeze 3:17). Hieruit vloeit dus vanzelf dat de gelovigen, die in Christus zijn en geheel van Zijn kracht afhangen, ook alleen uit en door Hem vruchten kunnen dragen, omdat ze uit zichzelf niet kunnen dan zondigen. Ook vloeit hieruit voort dat hij die het ware geloof kent ook zeker vruchten dragen zal. Anders zou zijn geloof een dood geloof zijn, een geraamte zonder vlees en een lichaam zonder ziel.

Wulfert Floor

u een citaat waarin het gaat over de gelijkenis van de Koninklijke bruiloft. "Als de bruiloftsdag aangebroken is, worden ze allemaal voor de tweede keer genodigd om te komen, want nu zijn alle dingen gereed. Maar dan komt er niemand. De genodigden voeren allerlei nietszeggende verontschuldiging aan. De een moet een akker bekijken die hij gekocht heeft. Een ander wil zijn nieuwe ossen gaan proberen en weer een ander is zojuist getrouwd en vindt dat hij daarom maar beter niet kan komen. Als je die argumenten bekijkt, prik je er zo doorheen. Een akker bekijken doe je voordat je hem koopt. Ossen beproef je voordat je ze aanschaft en je kunt gerust je vrouw een paar uur alleen laten. Daarbij komt ook nog dat sommige genodigden zich vergrijpen aan de knechten van die koning. In deze gelijkenis wil de Heere Jezus laten zien hoe het zal gaan met de ontvangst van het Evangelie. Velen die geroepen worden om te komen en zich te

laten zaligen, hebben de dingen van de wereld veel liever dan Gods genade. We hechten veel meer waarde aan ons werk, onze bezittingen of ons huwelijk dan aan het heil dat de Heere Jezus heeft verworven. De nodiging van het Evangelie ketst af. Het ontmoet steeds tegenstand. Hoe ontdekkend en beschamend; wel geroepen, maar niet willen komen. Deze gelijkenis laat ons zien dat het een hartelijke en royale roeping is, die tot velen uitgaat. Aan die roeping is van de zijde van de koning geen enkele voorwaarde verbonden. Hij zegt alleen: 'Komt, want ik heb alles in gereedheid gebracht.'" (blz. 26 en 26). Het nu verschenen boekje gaat grotendeels over het spreken van God in de roeping tot de zaligheid. Dat is uiteraard een zeer belangrijke en wezenlijke zaak, maar dat neemt niet weg dat er meerdere zaken die nu in het kort worden weergegeven op de blz. 62- 65 uitgediept hadden kunnen worden als het gaat over het spreken van God. De actuele vraag of de Heere nog spreekt door middel van dromen (bijvoorbeeld bij de bekering van islamieten) wordt niet beantwoord. Maar misschien was het boekje dan te dik geworden. Wellicht kunnen we nog een publicatie van de auteur verwachten waarin andere zaken over het spreken van God aan de orde gesteld zullen worden.

Ds. M.J. Kater, Geloof je dat nu echt? Antwoorden op kritische vragen over het christelijk geloof, 187 blz., paperback, € 9,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-3030-9.

De auteur is predikant van de Chr. Geref. Kerk te Sint-Jansklooster en docent apologetiek en dogmatiek aan de Theologische Universiteit Apeldoorn. Hij promoveerde in 2011 op de christologie. We komen steeds meer mensen tegen die al minder van de Bijbel weten. Velen menen God niet nodig te hebben en denken het zelf wel te kunnen redden in hun leven. Ze houden er geen rekening mee dat er een moment van verantwoording komt aan het einde van dit aardse leven. De kerken slinken en krijgen al minder invloed. Er zijn

politieke partijen die de restanten van het christendom in ons land radicaal willen verwijderen. De titel van het boek luidt: 'geloof je dat nu echt?' Het boekje bedoelt antwoord te geven op deze vraag aan andersdenkenden. Aangehouden wordt dat er redenen zijn om te geloven. Die redenen worden in dit boekje ter sprake gebracht. Stof van de colleges apologetiek is verwerkt. Na lezing van het boekje mag inderdaad gezegd worden dat het bruikbare handvatten aanreikt in het gesprek met andersdenkenden over het geloof, over God, over de Bijbel en over Jezus. In het hoofdstuk dat over de Bijbel gaat lezen we het volgende: "Zo is de Bijbel in tegenstelling tot andere 'heilige boeken' geen dictaat uit de hemel, maar de neerslag van Gods handelen in de geschiedenis. Ook is het christelijk geloof uniek in het feit dat het wel een absoluut onderscheid maakt tussen de Schepper en het schepsel, maar dat deze verheven God tegelijk zeer nabij is. Bovendien is de verlossing in het christelijk geloof wezenlijk anders dan in andere godsdiensten." Dat de verlossing in de Bijbel anders is dan de verlossing bij andere godsdiensten blijkt duidelijk uit het hoofdstuk dat gaat over Jezus. We lezen op blz. 170 "Wie kennis neemt van de wereldgodsdiensten kan niet volhouden dat alle religies gelijk zijn. Ieder religieus 'systeem' heeft bepaalde opvattingen die uniek zijn. Zo is ook het christelijk geloof enig in zijn soort. Zoals Jezus is er geen tweede. Wat verlossing volgens de Bijbel betekent tref je ook nergens anders aan. Wat iemand ook zou willen kiezen, hij kan niet doen alsof het allemaal op hetzelfde neerkomt. Uiteindelijk zijn er maar twee mogelijkheden: je wordt verlost of je verlost jezelf. Om het met het beeld van een ladder te zeggen: De Verlosser daalt af en redt mensen daadwerkelijk of je klimt de ladder van verlossing op langs een weg van mediteren, plichten vervullen, offers brengen of kennis vergaren." Aan het slot van het boek wijst de auteur op het belang van een levenswandel die overeenstemt met Gods Woord. Hij verwijst daarbij

naar de kerk uit de eerste eeuwen van onze jaartelling. We lezen op blz. 177 "Toch zouden onze woorden kunnen vloeken wanneer ze niet ingebed zijn in een christelijke levenswandel. Het is bekend dat in de eerste eeuwen van onze jaartelling de christenen juist opvielen door hun levensstijl. De brief Aan Diognetus van een vroegchristelijke schrijver, een verdedigingsrede, wordt veel geciteerd: 'Ze trouwen als ieder ander. Ze krijgen kinderen, maar leggen hun nageslacht niet te vondeling. Ze delen hun tafel, maar niet hun bed.' Ook de eerste christenen leefden in een plurale samenleving met een veelgodendom. Christenen werden daarom in het Romeinse rijk juist beschuldigd van atheïsme." De auteur wijst op het belang van drie zaken: diaconaat, voorbede en voorlezen. Er kan hierbij gedacht worden aan inloophuizen, opvang voor verslaafden en mensen aan de rand van de samenleving. Veel mensen lezen geen Bijbel maar zien wel hoe christenen leven. Een apologet uit de vroege kerk zei: 'Wij spreken geen grote dingen, wij leven ze.'

Johan Matze, Opvoeden een opgave, gebonden, 77 blz., € 9,90, Uitgeverij Den Hertog, ISBN 978-331-2288-0.

Drs. J.K. Matze studeerde pedagogiek aan de Rijksuniversiteit te Leiden. Hij heeft gewerkt in het speciaal basisonderwijs als onderwijzer en is nu werkzaam bij Driestar Educatief. Hij is gehuwd en vader van een gezin. Op meerdere ouderavonden heeft hij gesproken over opvoedkundige onderwerpen. Verschillende van deze inleidingen zijn in dit boek verwerkt. Opvoeden valt niet mee, zeker in onze tijd niet. De laatste decennia is de maatschappij sterk veranderd. Voor velen is Gods Woord geen richtsnoer meer. Gezag voor de ouderen en voor de ambten is sterk verminderd. De opvoeding stelt voor veel meer vragen en problemen dan vroeger. De schrijver probeert mee te denken met ouders en geeft aanwijzingen voor een opvoeding naar Gods Woord. Aan de orde komt wat de taak van vader en moeder is in het gezin.

Ook kunnen we behartenswaardige dingen lezen over belonen en straffen. Zaken als godsdienstige opvoeding en het omgaan met de moderne media worden niet behandeld. Dat heeft de schrijver bewust overgelaten aan deskundigen op de desbetreffende terreinen. We citeren uit het voorwoord: "Mijn bedoeling met dit boekje is om de lezer handreikingen te geven voor het opvoeden van de geleende panden die ons zijn toebetrouwd. Onze kinderen moeten door de tijd en uit de tijd. Het opvoeden voor de tijd is moeilijk. Het voorbereiden voor de eeuwigheid is onmogelijk. Als bemoediging bij alle opvoedingszorgen die er kunnen zijn, wil ik u de zinsnede uit het huwelijksformulier meegeven die ik op elke ouderavond noem: 'En dat Hij de getrouwen Zijn hulp en bijstand altijd wil bewijzen, ook wanneer men zulks allerminst verwacht.'" Op de blz. 27 en 28 wordt geschreven over de peuterspeelzaal. De auteur uit diverse bedenkingen hiertegen. Als het niet anders kan stelt de schrijver drie voorwaarden aan de peuterspeelzaal: de identiteit dient gewaarborgd te zijn, het moet een veilige plek zijn en een doorgaande lijn met de basisschool dient aanwezig te zijn. We besluiten met een citaat van blz. 28 "Samenvattend zou ik willen zeggen dat het verrichten van betaald werk door beide ouders niet in de lijn is met de aan hen toevertrouwde zorg- en opvoedingstaken. Met uitzondering van de droevige situatie waar moeder moet werken omdat vader niet voor inkomen kan zorgen door ziekte of volledige afwezigheid, wijs ik het brengen van het kind naar de kinderopvang af. In genoemde uitzonderingssituatie

zou ik willen pleiten voor informele kinderopvang bij (groot) ouders, familie of bij gezinnen uit de kerkelijke gemeente. De peuterspeelzaal kan een verantwoorde keus zijn, mits er aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan en het niet een gevolg is van het werken door beide ouders."

John Foran en Karin Harsevoort-Zoer, Wat autisme met je doet, paperback, 196 blz., € 14,90, Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer, ISBN 978-90-2392-493-7.

In dit boek worden de problemen beschreven die autisme op allerlei gebied met mee kan brengen. Het boek biedt inzicht in het hoe en waarom van de problematiek van de mens met een autismespectrumstoornis. De auteurs hebben een jarenlange praktijkervaring op dit gebied. Drs. J.C. Foran is gezondheidszorgpsycholoog en psychotherapeut en werkt bij Eleos, stichting voor gereformeerde geestelijke gezondheidszorg. Drs. K.B. Harsevoort-Zoer is gezondheidspsycholoog en orthopedagoog en werkt bij Karakter, een ziekenhuis voor kinder- en jeugdpsychiatrie. Het boek begint met 6 diepte-interviews verzorgd door Magda Blok in het kader van haar afstudeeropdracht Maatschappelijk Werk en Dienstverlening voor de Christelijke Hogeschool Ede. Concrete worden zes situaties beschreven. Weergegeven wordt welke vragen, zorgen en problemen er zich kunnen voordoen. Mensen met autisme zien er lichamelijk helemaal niet afwijkend uit. De kern van hun probleem is onzichtbaar. We lezen in het voorwoord: "Dat zij 'sociale informatie' anders verwerken, zich verloren voelen in een wereld van details, overspoeld

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax: 084-2220131. Email: pand@solcon.nl ING 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk. Abonnementsprijs € 13,50 per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 12 dollar per jaar. Advertenties € 0,36 (ex. BTW) per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

worden door prikkels die allemaal even heftig binnenkomen, onttrekt zich aan de waarneming van de buitenstaander." Wie met autisme te maken heeft in de gezins- of familiekring kan zijn winst doen met de verhelderende inhoud van dit boek.

Liefde voor Israël

als primaire drijfveer

De stichting bevordert door haar werk de evangelieverkondiging onder de Joden

Voor meer informatie over ons werk, lezingen en donaties, ga naar onze website www.messiasbelijdendejoden.nl of neem contact op met ds. G. Bouw, tel. 0172 - 47 00 40, e-mail: g.bouw@solcon.nl

Een gift overmaken kan op 37 78 53 496.

Postbus 22 - 3860 AA Nijkerk



Vakantie op Texel

"Een onvergetelijke ervaring"



De Verrassing.nl

Rustig park achter De Verrassing met 10 luxe bungalows die allemaal veel privacy bieden.



De Noorderhoeve.nl

Twee luxe vakantiewoningen, geheel aangepast voor minder validen in een landelijke omgeving.

www.deverrassing.nl / www.denoorderhoeve.nl
Reserveren? Bel 0222 31 89 06